

HENDERSON ATSIŠTATYDINO

APSUPO ŠARVUOTUS NACIŲ DALINIUS 65 MYLIŲ ATSTUMOJ NUO AGEILOS

Rommel nepajėgs pasipriešinti britams nė Misurata srityje, tvirtina dalykų žinovai

KAIRAS, Egiptas, gr. 17 d. — Šarvuoti aštuntos britų armijos daliniai prasiveržė bėgančios vokiečių kariuomenės priekiu ir pastojai jiems kelią, šiandien paskelbė britų kariuomenės vadovybė.

Britai prasiveržė dykumų keliais ir 65 mylių atstumu nuo Ageilos užkirta bėgantiems vokiečiams kelią. Britams pavyko apsupti kelis vokiečių šarvuotus dalinius. Vieni britų daliniai toliau veža vokiečius, o kiti naikina apsuptas vokiečių kariuomenės jėgas.

Britams pavyko apsupti tokius didelius vokiečių dalinius, kad kai kurie karo žinovai tvirtina, jog gen. Rommelis neturės pakankamai jėgų suorganizuoti didesnę pasipriešinimą net ir Misurata srityje.

Britai pastojai vokiečiams kelią Wadi Matratin ruože. Vokiečiai metėsi į dykumą, manydami susisiekti su savo kariuomenės likučiais, bet britų šarvuotai ir oia pastojai naciams kelią.

Tvirtinama, kad gen. Rommel numatė šiuos britų kariuomenės veiksmus ir pradėjo trauktis iš Ageila pozicijų vi-

siskai be mušio. Britai dar nepradėjo puolimo, o vokiečių ir italų kariuomenė jau bėgo atgal. Jeigu gen. Rommel laiku būtų nesugriebęs, tai britai būtų sunaikinę visą armiją prie Ageilos.

Britų karo vadovybė labai gerai suorganizavo puolimą. Vienu ir tuo pačiu metu vokiečius puolė ne tik aviacija, bet iš dykumos prasiveržusi artilerija ir pėstininkai.

Britai dominuoja padanges Ageila-Nofilia srityje. Britų ginklai geresni už vokiškuosius. Britų tankų kanuolės naikina vokiečių tankus be didelio sunkumo.

Wadi Matratin srityje britai apsupo didelius vokiečių artilerijos ir tankų dalinius. Manoma, kad įvyks stiprių kovų, bet britai tikisi sunaikinti šią gen. Rommelio jėgą. Ji jau dabar smarkiai apdaužyta ir nepajėgia prasiveržti prie bėgančių vokiečių. Aviacija be pertraukimų apšaudo vokiečių kariuomenę.

Berlyno radijas šiandien paskelbė, kad gen. Rommelio kariuomenė traukiasi toliau į vakarus.

PRANCUZŲ KARO LAIVYNAS PADĖS J. A. V. KOVOTI, PAREIŠKĖ DARLANAS

Hitleris sutraukė Tunisijon geriausias savo divizijas, praneša iš Afrikos

SAJUNGININKŲ ŠTABAS, š. Afrikoje, gr. 17 d. — Šiaurės Afrikos uostuose, Dakare ir Aleksandrijoje esantieji prancuzų karo laivai padės J.A.Valstybės ir britams vesti kovą prieš vokiečius ir italus, šiandien pareiškė adm. Darlanas.

Gen. Eisenhower pripažino Darlaną aukštu prancuzų komisijonierium šiaurės Afrikoje. Adm. Darlan pareiškė, kad jis pasitrauks iš politikos lauko karui pasibaigus.

Vokiečių agentai sekiuoja Darlaną

ALŽIRAS, š. Afrika, gr. 17 d. — Adm. Darlanas pareiškė spaudos atstovams, kad jis noris išvyti italus ir vokiečius iš Prancuzijos. Karui pasibaigus patys prancuzai nutarsią kaip tvarkytis ir kokią užsienio politiką vesti.

Vokiečių agentai visą laiką sekiuoja Darlaną ir neleidžia jam veikti.

Kol sąjungininkai negalėję padėti Prancuzijai, Darlanas dėjęs pastangas gelbėti Prancuziją nuo vokiečių.

Tunise ruošiasi didelėms kovoms

LONDONAS, gr. 17 d. — Iš Tunisijos fronto korespondentai praneša, kad sąjungininkai

ruošiasi didelėms kovoms visoje Tunisijoje.

Išaiškinta, kad Hitleris sutraukė Tunisijon geriausias savo divizijas. Daugelis nacių karininkų turi pasižymėjimus už karo veiksmus sovietų fronte.

Vokiečiai yra pasiryžę visomis jėgomis pasipriešinti sąjungininkams šiame šiaurės Afrikos ruože.

Britų lėktuvai šiaurės Vokietijoje

LONDONAS, gr. 17 d. — Praeitą naktį nedidelės britų aviacijos eskadrilės bombardavo šiaurės Vokietijos pramonės centrus, šiandien paskelbė aviacijos ministerija.

Blogas oras neleido britams pasiūti stipresnių jėgų.

Europos pakraščiu vandenynse britų aviacija išmetė daug minų. Kovų metu žuvo vienas britų bombanešys.

Mussolinio viduriuos įsiveisė vėžys

LONDONAS, gr. 17 d. — Iš patikimų šaltinių britai patyrė, kad Mussolini serga vėžio liga.

Vėžys diktatoriui įsiveisė viduriuose ir kankina jį jau ketvirtį metų.

Diagnozai nustatyti atvyko asmeniškai Hitlerio gydytojais, kurie patyrė, jog vėžys tikrai kankina Mussolini.

MOTERYS SARGYBOJE

Pirmosios moterys, kurios laivyno orų stotyje eis sargybos pareigas. Stotis randasi South Weymouth, Mass. Moterys buvo priimtos į "civil service".

AMERIKOS LAKUNAI SUŽEIDĖ 1 JAPONŲ DESTROJERĮ, SUNAIKINO 12 LĒKTUVŲ

Kotelnikovo srityje rusai išnaikino visą vokiečių motorizuotą diviziją

WASHINGTON, D. C., gr. 17 d. — Amerikos aviacija bombardavo japonų karo jėgų koncentracijas N. Georgija saloje. sužeidė vieną destrojerį ir sunaikino 12 priešų lėktuvų, šiandien paskelbė laivyno departamentas.

Japonų naikintuvai bandė pastoti kelią J.V. skraidančiom tvirtovėm, bet priešas labai sunkiai nukentėjo.

Vienas didelis Amerikos bombanešys nesugrįžo į savo bazę.

Naikina priešą Buna frontuose

MELBURNAS, Australija, gr. 17 d. — Korespondentai praneša, kad sąjungininkų karo jėgos naikina japonus Buna srityje.

Išaiškinta, kad japonams pavyko iškelti tikrai 250 kareivių Mambare upės žiotyse. Kiti atvežti japonai nuskendo juroje kartu su bombarduotomis baržomis.

Sąjungininkų lėktuvai persekioja bėgančius japonų karo laivus iš Buna srities.

Rusai verčia vokiečius trauktis

MASKVA, Rusija, gr. 17 d. — Sovietų karo jėgos šiandien privertė vokiečius pasitraukti iš kelių pozicijų Kotelnikovo srityje, skelbia sovietų pranešimai.

ORAS

Šaltas, snigs, vėjluotas.
Saulė teka — 8:14; leidžiasi — 5:22.

Britai puola japonus Burmoje

NEW DEHLI, Indija, gr. 17 d. — Stiprus britų aviacijos daliniai vakar smarkiai bombardavo japonų kariuomenės koncentracijas Burmoje.

Išnaikinta daug japonų Maungdon ir Buthidaung kaimų apylinkėse. Lėktuvai penkių dienų bėgyje puolė čia sutrauktas priešų jėgas.

Išmestos bombos sukėlė didelių gaisrų. Japonai bombardavo Čitanong ir Fenny sritis Indijoje.

Britai susitarė su adm. Darlanu

LONDONAS, gr. 17 d. — Gen. Giraud intervencijos dėka, britų valdžia susitarė su adm. Darlanu dėl santykių šiaurės Afrikoje.

Adm. Darlanas skaitomas prancuzų aukštu komisijonierium šiaurės Afrikoje. Susitarimas nesuteikia adm. Darlanui jokių ypatingų pasižadėjimų dėl ateities, bet pripažįsta de facto susidariusią buklę.

Gen. Eisenhower anksčiau susitarė su Darlanu grynai strategijos sumetimais.

Vėliausios Naujienos

— Britai naikina apsuptas nacių divizijas Wadi Matratin srityje.

— Šveicarijos miestuose paskelbtas aliarmas. Britų aviacija skrenda Italijon.

— Vokiečių karo vadovybė sustabdė visą laivų judėjimą Marseilles ir Rhone upės žiotyse.

— Sovietų karo jėgos paėmė tris miestelius Ržovo fronte. Žuvo 2,000 vokiečių ir daug karo medžiagos pateko į rusų rankas.

— Tuniso ir Bizertos uostai labai nukentėjo. Naujai atvykę Amerikos bombanešiai vėl bombarduoja nacius Tunisijos pozicijose.

— Britai tvirtina, kad du trečdaliai "ašies" kareivių ir karo medžiagos, kuri siunčiama į Tunisiją, nuskandinama juroje.

— Japonų karo jėgos įsiveržė į Junan provinciją. Kiniečiai smarkiai priešinasi, bet japonai žengia pirmyn.

— Švedai patyrė, kad naciai kraustosi iš Hagos. Britų aviacija neleidžia jiems ramiai valdyti paverptos Olandijos.

PARINKTI KAREIVIAI BUS SIUNČIAMAI Į UNIVERSITETUS MOKYTIS

Pagrindinę tarnybą atlikę studentai vyks į universitetus kursams papildyti

WASHINGTON, D. C., gr. 17 d. — Baltieji Rumai šiandien vakare paskelbė, kad kaimų tvarkytojas Leon Henderson atsištatydino. Minimasis Prentiss Brown vardas į kaimų tvarkytojus.

Henderson pasakė, kad akių liga privertusi jį apleisti darbą.

Prezidentas Rooseveltas pareiškė padėką Hendersonui ir priėmė atsištatydinimo pareiškimą. Prezidentas reikalauja vilties vėl matyti Hendersoną valdžios darbe.

WASHINGTON, D. C., gr. 17 d. — Karo ir laivyno departamentai šiandien paskelbė, jog valdžia yra pasiryžusi naudoti universitetus kareiviams specialistams ruošti. Šiuo reikalu jau yra paruoštas planas, kuris netrukus bus vykdomas.

Kariuomenėn pakviestas jaunimas privalės atlikti kareivinėse pagrindinę karišką pratybą. Vėliau karo vadovybė parinks kareivius kitoms specialioms šakoms. Parinkimas bus atliekamas demokratišku būdu, kaip dabar į karo mokyklas atrenkami jaunuoliai karininkams. Bus kreipiamas dėmesys į kareivio gabumus.

Mokslui baigti bus nustatyta speciali programa, kuri geriausia atitinka skubos ir karo sąlygoms.

Į mokyklas sugrįžusieji kareiviai privalės labai intensyviai mokytis, kaip karo mokyklose.

Į universitetus bus sugražinti medicinos studentai, dentistai, veterinarai, inžinieriai ir kiti specialistai. Bus pasiūsti mokslui baigti visi gabesnieji karo mokslo pamokas lankiusieji mokiniai.

McNutt pertvarko darbo komisiją

WASHINGTON, D. C., gr. 17 d. — Paul McNutt pareiškė, kad Darbo Jėgos Komisijoj padaryti labai dideli pertvarkymai.

Komisija taip pertvarkoma, kad ji galėtų greitai ir tiksliai patenkinti visus karo departamentų ir karo pramonės reikalavimus.

McNutt tarėsi šiuo reikalu su vietos komisijom ir paruošė planą, kuris nesutrukdys jau veikiančių komisijų darbo, bet tuo pačiu metu taps žymiai našesnis.

Siulo bombarduoti nacių miestus

NEW YORK, N. Y., gr. 17 d. — Senatorius Edwin Johnson siulo sąjunginėms valstybėms išnaikinti vieną Vokietijos miestelį už kiekvieną 10,000 išduotų žydų.

Kaip tik naciai išduoda didesnę žydų skaičių, sąjungininkai privalo bombarduoti vokiečių miestelį ir išduoti toki patį vokiečių skaičių.

Amerikos žydai turėtų sudaryti "mirties eskadronus", kurie bombarduotų Vokietiją. Jis kalbėjo žydų mitinge.

— Sekr. Hull patarė gen. de Gaulle ir adm. Darlanui užmiršti praeitį ir rasti bendrą kalbą, kol bus sunaikintas priešas.

— Kanados valdžia suvaržė alkoholio pardavinėjimą.

ŠIOS DIENOS KARO VEIKSMAI

LYBIJOJ: Wadi Matratin srityje britams pavyko apsupti didelius vokiečių kariuomenės dalinius. Britai vežasi Sirtės kryptimi bėgančius vokiečius.

TUNISIJOJ: Sąjungininkų aviacija bombarduoja vokiečių bazes Tunise, Bizertoj, Sfaxe ir kituose pakraščiu miesteliuose.

RUSIJOJ: Rusai išnaikino išsistą vokiečių diviziją Kotelnikovo fronte.

VOKIETIJOJ: Britų aviacija bombardavo šiaurės Vokietijos miestus.

BURMOJ: Britų aviacija smarkiai bombardavo sutrauktas japonų karo jėgas prie kiniečių sienos. Amerikos lėktuvai bombardavo japonų laikomą Indokinijos uostą Hanoi.

N. GINĖJOJ: Sąjungininkų aviacija ir artilerija naikina japonus Buna fronte.

N. GEORGIJOJ: Amerikos aviacija sužeidė vieną japonų destrojerį ir numušė 12 lėktuvų. Žuvo viena skraidomoji tvirtovė.

WASHINGTON, D. C., gr. 17 d. — Teisingumo departamentas pareiškė, kad jis traukia atsakomybęn tris didesnes bendroves muilui gaminti.

Kaltinamos Procter & Gamble Co., Colgate-Palmolive Co. ir Lever Bros. Co.

Šios bendrovės neprisilaikė prieš monopolius nukreipto įstatymo.

Naujienų Raštinės VALANDOS

kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro

SEŠTADIENIAIS
tikrai iki 4 val. popiet.

SEKMDADIENIAIS
bus uždaryta.

"Naujienų" Adm.

Apgarsinimus telefonu
CANAL 8500
galit priduoti sekmdadieniais
po 4 val. popiet.

:-: Kanados Lietuviu Žinios :-:

ZINIOS IŠ DARBININKŲ KOVOS FRONTO

Iš socialistų susirinkimo.

TORONTO, Ont. — Gruodžio 6 d. įvyko mėnesinis C.C.F. — socialistų lietuvių skyriaus susirinkimas. Susirinkime dalyvavo kuone visi nariai. Komiteto nariai išdavė raportą apie socialistų laimėjimą rinkimuose Albertos prov., British Columbijos ir Manitobos provincijose. Taip pat buvo išduotas raportas apie įvykstančius Toronto miesto rinkimus sausio 1 d. 1943 m., t. y. Naujų Metų dieną.

Plačiai diskutuotas kuopos planuojamas parengimas ir rengiamos viešos prkalbos. Rezultate parengimas — šokiai su užkandžiais ir kitais pamarginimais nutarta rengti sausio mėnesio 23 d. 1943 m., šeštadienį, 404 Bathurst st., Ukrainų apatinėje svetainėje (prieš Western ligoninę).

Prakalbos nutarta rengti sausio 24 d. sekmadienį, 2 val. popiet, toje pačioje svetainėje. Vyriausiu kalbėtoju bus J. V. TILSONAS, "Naujosios Gadynės" redaktorius iš Brooklyn, New York. Kitas kalbėtojas bus iš Kanados C.C.F. Socialistų Partijos, gal vienas iš Dominionos Parlamento narių. Apie tai bus pranešta vėliau. Todėl visi kuopos nariai, simpatikai, rėmėjai ir, visa demokratiška lietuvių visuomenė Toronte ir apylinkėse pasistenkime socialistų parengimą ir prakalbas padaryti sėkmingomis.

Toronto miesto rinkimai sausio 1 d. 1943. Už ką balsuoti?

Sausio 1 d. 1943 m., kaip ir visuomet, įvyksta rinkimai miesto valdžiai. Renkamas majoras, keturi kontrolieriai, aštuoniolika aldermanų ir aštuoniolika trustistų (miesto mokyklų tarybos narių). Taipgi yra renkama mokyklų taryba religinėms — parapajinėms mokykloms, bet į pastaruosius renkami tik tie, kurie į tas mokyklas leidžia savo vaikus. Jie nebalsoja į Board of Education, bet į kitas miesto valdžios vietas visur balsoja.

Kyla klausimas, — už ką balsuoti? Kandidatų į miesto valdžią bus daug ir visokių. Be abejonės, kiekvienas kandidatas daug žada. Kiekvienas siūlėsi taksų mokėtojams pašengvinti — sumažinti mokesčius ir kitų prižadų, tačiau patekęs į aldermonus viską pamiršta — ima algą ir taupo kitiems metams, rinkimų propagandos reikalams, kad ateinančiais metais ir vėl būtų išrinktas. Jokios naudos iš tokių aldermanų taksų mokėtojai neturi. Tokių aldermonų programa susideda iš tų paragrafų, kurie kalba apie rinkimų laimėjimą. Faktiškai tuo jie ir rūpinasi.

Balsuotojams turėtų rūpėti, kad išrinkti tokius aldermanus,

urustistus (ir jei galima visą miesto valdą), kurie rūpinasi ne vien savo asmens reikalais, bet visuomenės, miesto gyventojų pačių balsuotojų reikalais. Visuomenės, darbo klases reikalais gali ir privaio rūpinis tik socialistų — C.C.F. partijos statomi kandidatai. Jie turi aiškų ir naudingą darbo žmonėms programą. Tūkstančiai pavyzdžių rodo, kad kur tik buvo išrinkti socialistai, socialistai niekad savo rinkimų neapgavo. Todėl balsuodami už socialistus — C.C.F., niekad klaidos nepadarysime, o gerosai ir kitiems labai daug. Už socialistus balsuodami, kartu atliksime darbininkišką pareigą. Kas turi teisę balsuoti, gavęs atvirutę, su nurodymu balsavimo vietas, nueikime 1 sausio ir atiduokime balsus už žemiau išvardintus kandidatus:

- Ward 1. Trustee: G.M.A. Grube.
- Ward 2. Alderman: Ex-alderman Wm. Dennison.
- Ward 3. Alderman: John Frank. Trustee: W. Gordon Trusdale.
- Ward 4. Alderman: Ex-Trustee Herbert Orloff. Trustee: Trustee Mrs. Tmima Littner Cohn.
- Ward 5. Alderman: Max Armstrong. Trustee: Mrs. Rae Luckock.
- Ward 6. Alderman: Miss Nina L. Dean. Trustee: A. G. Cutayer.
- Ward 7. Alderman: Mrs. Eva Sanderson.
- Ward 8. Alderman: H. L. McKinstry. Trustee: Robert E. Jones ir Trustee Mrs. Lillie Herlick.
- Ward 9. (Rašant korespondenciją, kandidatai dar buvo nenominuoti).

Kiekvienas darbo žmogus turėtų atiduoti savo balsą už aukščiau išvardintus kandidatus. Nė vieno balso kapitalistų kandidatams, darbo žmonių priešams.

Balsavimas prasidės sausio 1 d. 1943 m. nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Žodis 5 wardo lietuviams.

Lietuviai daugumoje gyvena 5 warde. Šiame warde kandiduoja, kaip jau minėjau sraše, energingas, nuo 1907 metų dalyvaujantis darbininkų judėjime draugas Max Armstrong. Butų nusidėjimas, atiduodant balsą, kuriam kitam kandidatui, kuris darbininkų reikalų nesupranta. Taipgi kandiduoja į Board of Education Mrs. Rae Luckock, kuri toms pareigoms turi gerą kvalifikaciją. Penkto wardo lietuvių dalyvaukime aktyviai rinkimuose ir balsuokime darbininkiškai sausio 1 dieną.

—J. N.

IŠ TORONTO PADANGĖS

Iš S.L.A. 236 kuopos susirinkimo.

Gruodžio mėn. 13 d. įvyko mėnesinis narių susirinkimas, kuris aptarė gana daug įvairių kuopos reikalų ir išsirikino visokiems kuopos darbams pareigūnus.

1943 m. valdyba liko beveik visa senoji su pakeitimu pirminko, kurio pareigos teko pagal daugumos balsus A. Frenzeliiui.

Kuopos organizatoriaus pa-

reigos, kurias ėjo per aštuonis metus A. Frenzelis, teko pagal daugumą balsų J. Jokubyniui. Daktaru kvotėju tapo užgirtas cinas pareigas nito seniau Dr. R. Weinsteinas.

Svarbiausia komisija kuopos veikloj yra parengimų komisija, kurią veikia visuomet budavo labai sunku turėti. Pastovią, nes įvairios kliūtys ir sunkumai labai apsunkindavo našesnę darbą.

Šį kartą tenka pasidžiaugti, nes parengimų komisija susida-

rė be didelių prašymų bei maldavimų. Asmens, kurie ją sudarė, yra jau nekartą pasižymėję geromis darbo pasekmėmis kuopos naudai. Į komisiją apsiėmė J. Alankus, A. Kuniutis, A. Augutis, V. Samulevičienė ir E. Frenzelienė. Abi moterys labai daug kartų atsižymėjo įvairiuose darbuose, jos gražiai su šiuo vyru pagalba atlikę pavestą darbą ir dabar.

Kuopos korespondentu apsiėmė M. F. Yokubiniene.

Sumanymuose iškeltas klausimas minėti 16 d. vasario sukuria sukanka 25 metai, kaip iškovota Lietuvos nepriklausomybė! Tai girtinas ir labai reikšmingas sumanymas, ir linkėtina, kad jis būtų tinkamai atžymėtas.

Iš raportų paaiškėjo, kad brivusiam ligoniui M. Poviloniui pašalpa išmokėta sumoje \$111.75, tai graži suma ir gausi parama nelaimėje. Tuo tarpu dar tebeserga Katrė Skinulienė

ir M. Šimonienė. Nors pastaroji prie pašalpos nepriklauso, vienok kuopos narės ir bendrai lietuviams labai gausiai ją lanko. Abiem ligonėms linkime greito sustiprėjimo.

Šis susirinkimas buvo paskutinis šiais metais. Kitą turėsime 1943 m. sausio mėn. 10 d. priprastoje vietoje. Linkiu su skančiais metais pradėti kuopos veiklą su nauja energija, naujais ir naudingais darbais!

—o—

Lietuvaitės vardas per radio

Rašant šiuos rėšinius staiga iš tyliai zurzančio radijo pasigirdo vardas "Lithuanian girl Violeta Yčas." Skubiai pertraukiau darbą ir nukreipiau dėmesį, ką girdėsiu toliau. P-lė Yčaitė buvo perstatyta kaipo lietuvaite, atvykusi į J. V. iš nelaimingos Lietuvos, ir buvo klausinėjama, kaip ji čia jaučiasi, ką veikia ir ką mano veikti toliau.

Į visus klausimus ji atsakinė-

jo gyvai ir gražiai vartodama anglų kalbą. Išvardino savo šeimos narius ir pasakė, kur jie gyvena ir kokio mokslo siekia. Žymėtina, kad p. Yčienė, kuri gyvena Clevelande, dirbanti prie karo darbų — "war work".

Su ypatinga balso išraiška p-lė Yčaitės pareiškė, kad ji esanti dėkinga patekusi į šią šalį, kur yra užtekinamai maisto ir kitokių gyvenimo reikmenų, ko nelaimingai Europai jau seniai stinga. Vienok ji labai laukianti karo pabaigos, kad galėtų grįžti į savo gimtinę į vargo prislėgtą Lietuvą. Programo vedėjas jai širdingai to palinkėjo ir pranešė, kad p-lė Violetai įteikiama dovana: ražytis radijo ir kas tai dar (nespėjau nugalėti). Taipgi palinkėjo, kad ji su savo šeima smagiai praleistų Kalėdas. Visa tai girdėjome per CFRB stoją, kuri perduoda iš J. V. "Vox Pop" programą kiekvieną pirmadienį 8 val. vak.

Nors tai ir netaip jau svarbus dalykas, vienok išgirsti apie Lietuvą ar lietuvių per radijo kažkaip smagu pasidaro. Jautiesi, kad nesi pamirštas kaipo lietuvis, gaunąs progos būti pripažintas kaipo lygių su kitais.

Rugsėjo mėn. Studentų Žodžio laidoj kitos p-lės Hypatijos Yčaitės (pirmosios sesutės) tilpo aprašymas iš Tarptautinio jaunimo kongreso, įvykusio 2—5 d. rugsėjo mėn. š. m., kuriame jai teko garbė būti pakvestai atstovauti Lietuvą. Savo aprašyme ji pasisako savo nusistatymą Lietuvos atžvilgiu. Rūšins man asmeniškai patiko, ir verta perskaityti kiekvienam.

Ligos plačiai palietė mokyklų mokinius.

Pagal viešą pranešimą "Health League" direktoriaus Dr. Gordon Bates, pasirodo, kad mažiausiai penki tūkstančiai mokinių kiekvieną dieną neklauso mokyklų įvairių ligų dėlei. Ligos esą plečiasi vis daugiau silpnindamos vaikus. Dr. Bates pareiškia, kad nežiurint, kaip karo darbai nutraukia vaikų auklėjimą vienok vaikų sveikatingumas vienas rimčiausių klausimų, į kurių bus atkreipta daug dėmesio.

Tai irgi liudnas reiškinys ir netenka daug abejoti, kad čia daug reiškia motinų įtemptas darbas per ilgą valandas. O dėlei to nejučiomis ir nenoromis apsilėidžiama namų darbai ir

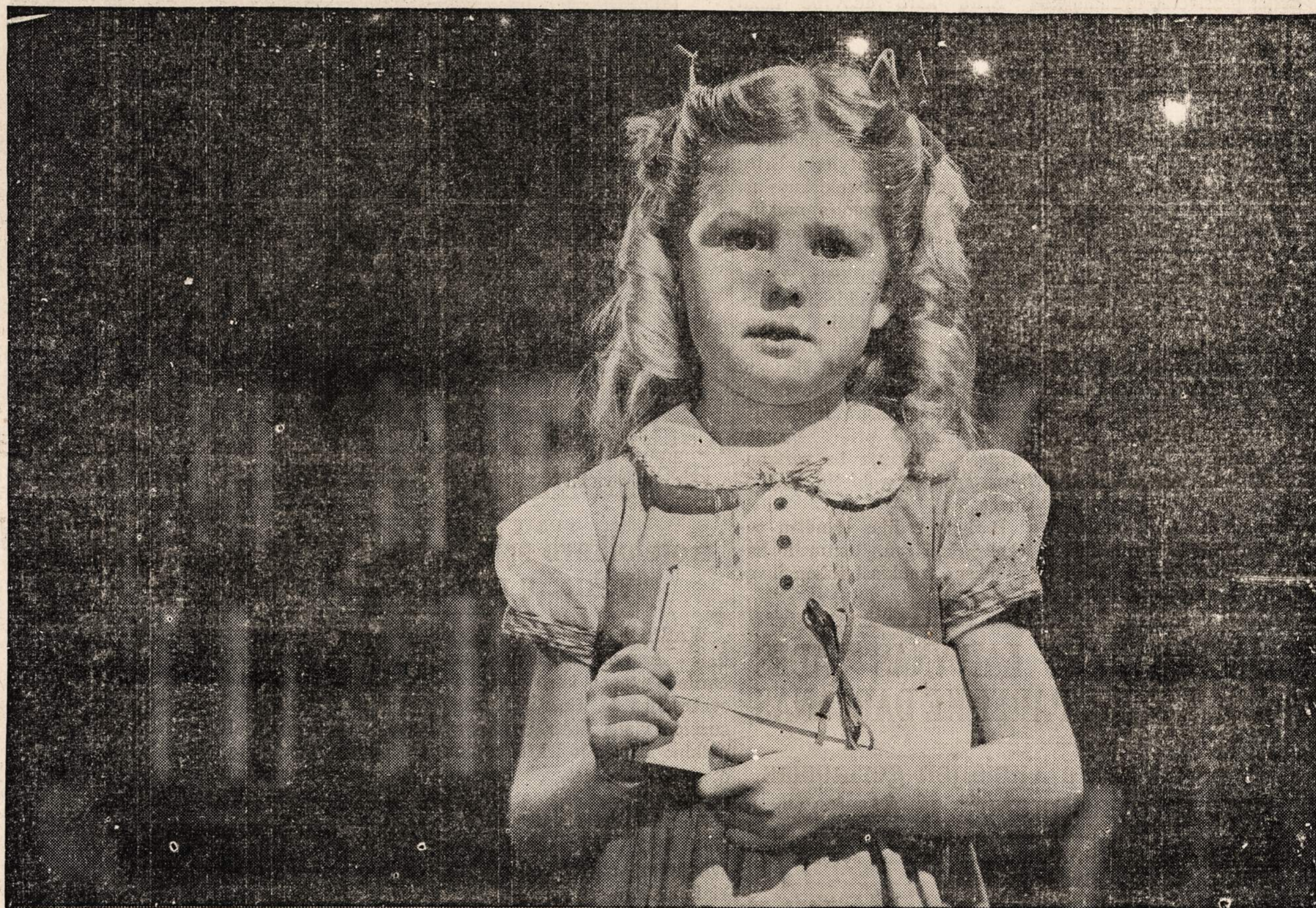
vaikai. Bet kasgi lieka daryti ir ką čia kaltinti? Nieko kito nelieka kaip linkėti ir dėti pastangas greičiausiam karo laimėjimui.

—O. I.

VIEŠA PADEKA

Dėl tikrai pasekmingo ir pelningo parengimo, kurį suruošė moterų būrelis "Daina" 5 dieną gruodžio mėn. "Raudonojo Kryžiaus" naudai, parengimo komisija reiskia nuoširdžią padėką būrelio simpatikėms: Almai Stankienei, suteikusiai vertingą dovaną; Juozui Grubevičiui, mūsų biznieriui, aukojusiam maišą miltų; Teklei Kudrūcevienei, suteikusiai net penkias dovanas, kurių trys buvo jos pačios aukotos, o dvi gavo iš savo kaimynių anglų moterų; Marijai Šimonienei, suteikusiai dvi dovanas, ir Br. Čirumieniui už vieną dovaną. Už suteiktą pramogai maisto užkandžiams didelis ačiū: Onai Taurinskienei ir E. Frenzelienei už paaukojimą virš šimto skanių namų darbo pyragaičių ir Onai Margelienei už paaukojimą dėl šimto žmonių naminio pyrago. Vie-

(Tęsinys 3-ame pusl.)

"Our daughter has a hope chest... in an envelope"

"When our little girl's great day comes—and it may not be more than 10 years off—she's going to have all the things a girl dreams about.

"Bright-flowered luncheon sets and fine Irish linen... satin-smooth percale sheets and soft fluffy bath towels... and lovely laced-edged lingerie...

"A setting-out like that will cost at least \$400! We'll only pay \$300. Because, you see, we're buying War Bonds for her. And for every \$3 worth we buy we get \$4 back in 10 years. So every single month we buy a \$25 War Bond which costs us only \$18.75.

Buying freedom

"And there's something else you can't help but think about when you buy War Bonds. We're doing more than saving money and making a good investment for the future. We're buying the guns and planes and tanks to defend our home. If we don't help our country now to

defend our little girl's future, she won't have any future. Except a short and terrible life of slavery to a Jap or Nazi master."

This little girl's father is putting every spare cent of cash into War Bonds, through the Pay-Roll Savings Plan. So are the great majority of Americans.

But there are still some Americans who ought to be buying War Bonds through the Pay-Roll Savings Plan... and aren't.

Others are in, but haven't hit their 10 percent yet. Some could stretch it to 12 percent or 15 percent, just as thousands of other hard-working people are doing.

Everybody—every pay day—10 percent or more Uncle Sam hopes that every person on a pay roll will be in the Pay-Roll Savings Plan by New Year's. And that we'll top the 10 percent goal. Yes, top it... because we know now it's going to take more than 10 percent to win!

Your comforts and your fun must wait. Your Bonds will buy them all some day... more of them than you can ever buy now.

If you are in, be sure you're putting not 6 percent or 7 percent or 8 percent, but at least 10 percent into War Bonds every pay day! If you aren't in the Pay-Roll Savings Plan... sign up tomorrow!

WHAT YOU SHOULD DO

1. If you are... 1. Already setting aside 10 percent of your pay for War Bonds through the Pay-Roll Savings Plan—boost that 10 percent if you can.
2. Working in a plant where the Plan is installed, but haven't signed up yet—sign up tomorrow.
3. Working in a plant where the Pay-Roll Savings Plan hasn't been installed, talk to your union head, foreman, or plant manager, and see if it can't be installed right away. The local bank will be glad to help.
4. Unable to get in on the Pay-Roll Savings Plan for any reason, go to see your local bank, or other issuing agent. They will be glad to help you start a plan of your own.

"TOP THAT 10% BY NEW YEAR'S!"

BUY U. S. WAR BONDS THROUGH THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by NAUJIENOS

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

nam iš muzikantų gerb. Betkui, kurs visai nieko neėmė už griežimą, pareikšdamas, kad parengimas ruošiamas kilniam tikslui, todėl jis nieko nemanąs imti. Taipgi ačiū Z. Užemeckienei ir C. Grunskaitėi, kurios komisijai gelbėjo išplatinti tikėtus dovanoms. Visoms burelio narėms už dovanas, maistą ir paramą darbui laike parengimo taipgi ačiū. Bet užvis didesnis ačiū tai taip gausiai atsilankiusiai publikai ir labai linksmam praleidusiai vakarą. Visiems, visiems dar kartą ačiū! Komisija.

KORESPONDENCIJA

Racine, Wis.

Atmintinos p-lės L. Dokšaitės vedybos. — Iškilmingos ceremonijos. — Vedybų puotoje dalyvavo apie 400 žmonių. — Gražios dovanos. — Išleistuvės.

Vadinamoje "Kalakutų dienoje" įvyko nepaprastai šaunios vedybos, — p-lė L. Dokšaitė ištekėjo už kenoshiečio L. Stan

kaus, Neatmezgamu mazgu jie liko surišti šv. Kazimiero Baznyčioje.

I vestuvės parvyko jaunų brolis Frank, ir jisai buvo "best man". Kadangi Frank tarnauja armijoje, tai jisai ir buvo karaviškais drabužiais apsirėngęs. Jo partnerka buvo p-lė P. Barkauskaitė, racinė.

Ceremonijose dalyvavo šios poros, iš kurių dvi poras sudarė mažos mergaitės. Visi buvo labai šauniai apsirėngę. Bažnyčia buvo nepaprastai papuošta žėlėmis ir šviesomis. Specialiai parinktos giesmės, vargonų gaudimas pridavė ceremonijoms ypatingą įspūdį.

Jaunųjų giminės, draugai ir pažįstami po šliuko buvo pakviesti į Turner svetainę. Kai mes nuvažiuojame į svetainę, ai ten jau viskas buvo paruošta, — pasitikdamas svečius orkestras grojo, stalai buvo puikniausiai papuošti ir įvairiausias valgiais apkrauti. Ir kokių valgių ten tik nebuvo! — paukščiųienos, šinkos, dešrų, "čapsui", trybų, įvairiausių daržovių, — žodžiu, visko, ko tik širdis galėjo trokšti. Su gėrimais irgi tas pat: kokių kas norėjo, tokių galėjo gauti.

Svečiai susėdo valgyti apie 6 val. vakaro. P-lė Dokšaitė su atsidėjimu žiūrėjo, kad niekam nieko netrūktų. Ji tikrai buvo rupestingą šeimininkę.

Vadinamasis "Ambasadorių" orkestras, kuris priklauso Barauskams, smagiai grojo, tad buvo progos svečiams pašokti.

Tenka pasakyti, jog tai buvo gal šauniausi "veselija", kokia kada nors šioje kolonijoje yra buvusi lietuvių tarpe. P-lė Dokšaitė tikrai nesigailėjo nei trušo, nei išlaidų iškelti savo dukrelei tokias vestuves, kurių ji per visą savo gyvenimą neužmirš.

Iš viso svečių dalyvavo apie 400. Iš Chicago buvo atvykę Mažeikai, Žukauskai, Cukurai, Miliuskai, Šturmai, Bernadišiai su šeima ir Balsevičiai bei iš Milwaukee Margjai.

Svečiai pradėjo skirstytis gana vėlai, linkėdami jauniesiems ilgo ir laimingo gyvenimo.

Po poros dienų kviečiami nuvykome pas p-lę Dokšaitę. Ji pakvietė burelį draugų į išleistuves, savo žento išleistuves...

Dalykas toks, kad p. L. Stankui neilgai teko vedybinio gyvenimo laime džiaugtis, — tuoj po kelių dienų po vestuvių turėjo į kariuomenę stoti ir palikti savo jauną žmonelę. Bet toks jau likimas, nieko nepadarysi.

Mes turėjome progos apžiūrėti dovanas, kurias jaunavedžiai gavo. Tikrai puikių dovanų jie gavo. Be šiaip dovanų, taip sakant, gyvenimo pradžiai jiems dar buvo sudėta penki šimtai dolerių.

Tikrai gaila, kad jaunavedžiams taip trumpai teko drauge gyventi ir džiaugtis laimingu gyvenimu.

Visi linkėjome p. L. Stankui laimingai grįžti pas savo jauną žmonelę. Linkėjome, kad jis pasižymėtų kariuomenėje ir prisidėtų prie nelabojai priešo sutriuškinimo.

O jaunajai linkėjome, kad ji neluostų ir drąsiai žiūrėtų į ateitį. K. Rodavičienė

Krautuvės Daro Didelį Biznį

Krautuvės šmet visoj šaly daro nepaprastai didelį net prieškalėdiniam sezonui biznį. Palyginus su pernykščiais metais, krautuvės šmet daro abelnai nuo 10 iki 35 nuosimčių didesnį biznį, negu pernai. Chicagoje, bendrai imant, šmet par davimų kiekis yra 25 nuosimčių didesnis, negu pernai.

PATARLĖS IR PRIEZODZIAI

Girtybė bėdų pridaro, dažnai ir ubagauti išvaro. Girtybė yra lizdas visokių nedorybių.

Pirmas radiofoto iš Chungking, tiesiogiai iš kiniečių sostinės perduotas į Los Angeles. Paveikslas parodo Gen. Claire L. Chenault, atsisveikinantį su savo kolegomis Maj. Edward F. Rector (po kairei), ir Maj. David "Tex" Hill (po dešinei). Gen. Chenault pasirengęs yra Kalėdas Amerikoje praleisti.

DAINININKŲ VETERANŲ VAKARAS PASISEKĖ

Pereitą sekmadienį, gruodžio 13 dieną, Lietuvių Auditorijoje įvyko stropiai rengtas vakaras. Chicago Lietuvos Vyrų Choras suvaidino mečdramą "Blinda", tą vadinamą svieto lygintoją.

J. Verbieckas, S. Jokubauskas, K. K. Radišauskienė, Ona Skevevičiūtė, Ona Dovgin, B. Liudkevičius, J. Dambrauskas, V. Paškauskas, J. Stasiunas, J. Slunksnis, L. Rimkunaitė, V. Ascilla, K. K. Gaušas, J. Juodis, J. Zukas, M. Ascillienė ir pats veteranų vyrų choras pildė programą.

Apie 4 valandą prasidėjo lošimas. Scenos, kurias dažnai teko mainyti kiekvienam veiksmui, buvo rupestingai ir tinkamai pritaikytos. Nemačiusieji pirmą "Blindos" žmonės labai džiaugėsi, o kuriems jau bu-

NAUJAS PILNAS Orakulas

(J. LAUKIS)

BURTŲ, MONŲ IR VISOKIŲ PASLAPČIŲ KNYGA

TAIPGI PRAKTISKA C. C. ST. GERMAIN

DELNAŽINYSTĖ

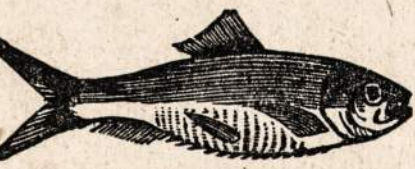
su paveikslais. Tai yra didžiausia ir praktiškiausia monų, burtų ir delnažinystės (fortune telling) knyga.

Didumas knygos — 6x9 colių, 414 puslapių, popieros viršais \$1.25
Persiuntimas20
Viso \$1.45

Įdėkite money orderį ir atsiųskite užsakymą adresu

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill.
(SI KNYGA TINKAMA KAIPO KALĖDŲ DOVANA)

O paskutinėje scenoje, mirštant Tadii Blindai su visais, labai puikiai atliko: jausmingi žodžiai buvo pareikšti. Kunigas — Ascilla — papratęs tą rolę gerai atlikti. Paskauskas, sunadvokatis, ne stebėtis nereikia — jis senas aktorius ir tiksliai atvaizdavo.

Bendrai juk čia buvo visi per eiles metų lietuvių scenos mėgėjai ir artistai. Prie to visų vyrų dainos, kaip už scenos, taip ir pačioje scenoje, skambėjo gražiai.

Taigi, galima sakyti, socialistiškos minties žmonės dvi stribas nušovė: butent, neseniai pračjęs bankietas, o dabar muzikališkas su vaidinimu vakaras pavyko. Ir kaip buv matyti, atsilankiusieji jautėsi patenkinti, nes pas visus upas buvo pakilęs.

Nežiūrint, kad anksti vaidinimas užsibaigė, bet dalyviai nebėgo tuojau namo. Šnekučiai vosi tarpe savęs, gėrimų ir užkandžių bufetas sauskimša buvo pristojęs. Jau gana vėlokas vakaras buvo, bet salė atrodė dar pilna. Puikiam orkestrui griežiant klumpakojį, publika šoko, suko ratelius, klumpakojus ir suktines.

Teko šnekėtis su Tautiškių Kapinių direktorium J. Balčiūnu, kuris dabar yra Auditorijos kontrolierius ir kiekvieną sekmadienį ir kitas dienas mato tos salės lietuvių parengimus. Jis sako, kaip šiuo laikotarpiu, tai ši publika buvo smagiausia ir nesiskubinti bėgti į namus nakvynei. Reikia, daininkų veteranų parengimu buvo visi patenkinti ir smagiai praleido ketetą valandų. — R. S.

Verbieckas — Tadas Blinda — savo rolę mokėjo kaip poterius. Jis buvo drąsus ir energiškas. P-lė Skevevičiūtė — Uršulė. Jos negalima pagauti, jį nuo A iki Z savo priedermę atliko. Ponia Radišauskienė Bajalienės rolėje. Nežinau ar ji sena lošėja, bet vaidino nuosirdžiai ir mokėjo vaidinti. Dambrauskas — Titnaginskas ir Mausa žydas — Liudkevičius nepavadojami. Jie moka orientuotis savo rolėse. Čigonas — Stasiunas pusėtinais geras buvo.

Petras Banis Bus Laidojamas Šeštadienį, Gruodžio 19 d.

Kunas atgabentas Chicagon iš New Yorko valstijos

Petras Banis buvo užmuštas automobilio nelaimėje prie Rome miesto, New Yorko valstijoje. Nelaimė įtikio jį gruodžio 12 dienos vakare.

Jo laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 19 d., Chicago Lietuvos tautiškosje kapinėse. Bus išlydėtas 1:30 valandą po pietų.

Laidotuvės skelbtos anksčiau, bet kunas nebuvo atgabentas į Chicago, taigi jos tapo atidėtos iki šeštadienio.

Kunas bus pašarvotas J. Litulevičiaus koplyčioje, 4348 So. California avenue, telefonas Lafayette 3572.

Vėlonis Petras Banis gyvenė ir dirbo Rome miesto apylinkėje. Mirė sulaukęs apie 56 metus. Buvo nevedęs.

Chicagoje gyvena jo sesuo, ponia Ona Putrimienė, 4450 S. Rockwell. Ji ir laidotuvėmis rūpinasi.

Britai nelaisvėje vis dar sukaustyti

BERNAS, šveicarija, gr. 16 d. — Patirta, kad vokiečių karavadovybė iki šiam metui dar nenumušė geležinių pančių, nuo nelaisvės paimtų britų kareivių.

Vokiečiai pažymėjo, kad šiuo reikalu tęsiami pasitarimai ir nepadarytas joks nutarimas geležinių pančių reikalui.

Britai išlaisvino apkaltus nacius.

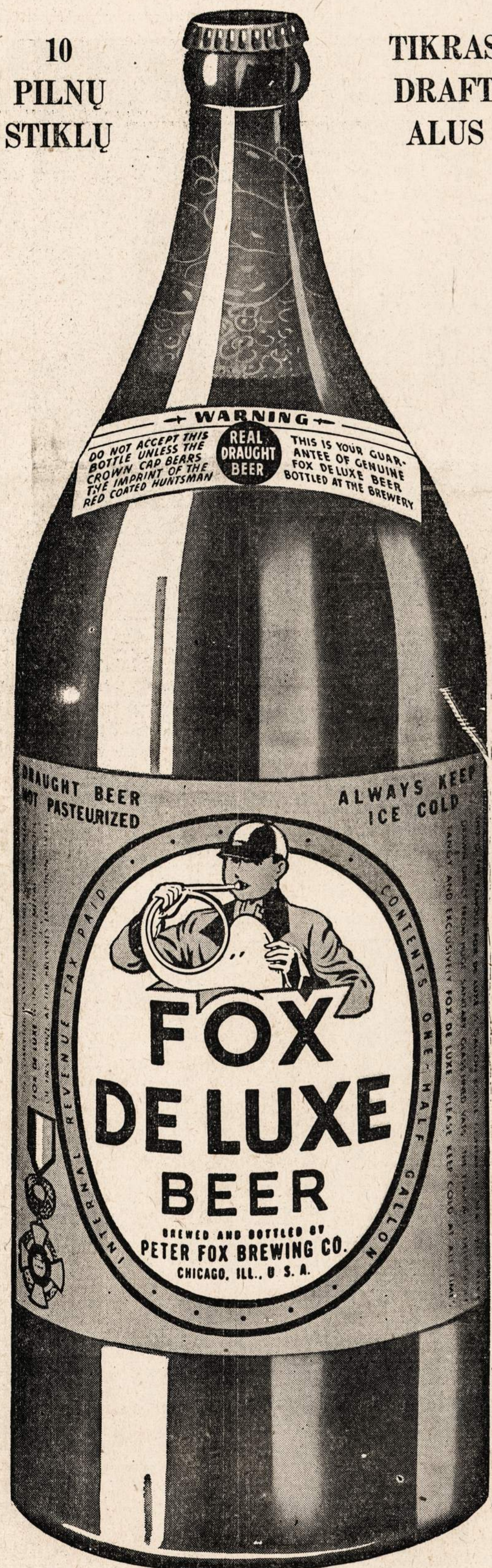

DEL JUSU ŠVENČIU PASILINKSMINIMO

PIRKIT 1/2 GALIONO BUTELI

10 PILNŲ STIKLŲ

TIKRAS DRAFT ALUS

Alus

BALANSUOTO SKONIO

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANAL 8500

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė. 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo Kaina:

Chicagoje—paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Mėnesiui	75c
Chicagoje per išsiuntinėjimą:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Vienam mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje	
Metams	\$8.00
Pusei metų	3.25
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	75c
Užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

P pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu

APŽVALGA

AR ŠIS KARAS "KAPITALISTIŠKAS"?

Dviejuose New Yorko laikraščiuose tilpo įdomus ruso socialdemokrato, Boriso Nikolajevskio, straipsnis: "Ar šis karas yra kapitalistiškas?" Autorius atsako į tą klausimą: Ne.

Bet, pirmiausia, kas yra "kapitalistiškas karas"?

Kaip pavyzdį "kapitalistiško" arba "imperialistiško" karo, Boris Nikolajevskis ima 1914—18 metų karą. Rašo:

"Kaip visi panašios rūšies karai, Pasaulio Karas I turėjo savo ypatingą prigimtį. Ji — tai kilo, kaip vaisius tam tikro tarptautinio konflikto — konflikto dėl rinkų, prekių arba kapitalui akportuoti — ir jo tikslai, kiek jie lietu Europą, buvo dalina. apriboti siekimu išlyginti sienas (neignoruojant tautinio apsisprendimo teisės). Jisai buvo vedamas pagal griežtai nustatytas "žaidimo taisykles", pripažįstant, pav. tam tikras garantijas civiliniams gyventojams, ir t.t."

Tos garantijos, tiesa, buvo nepakankamos ir kariaujančiųjų šalių valdžios dažnai jų dargi nepaisydavo (pav. žiaurus vokiečių siautėjimas okupuotoje Belgijoje). Socialistai, liberalai ir demokratai keldavo dėl to smarkius protestus. Bet visgi tam tikros bent teoretiskai pripažintos taisyklės buvo. O kas svarbiausia — patys karo tikslai buvo apriboti.

Toks karo tikslų apribojimas pareina nuo kapitalizmo sistemos prigimties. Kapitalizmo sistemoje yra tendencija neleistai valdžiai kištis "kur nereikia", visu-pirma ir ekonominę sričių. Yra žinoma liberalinė pažvalga į valdžią, kaip "panaktinį" (t. y. nakties sargą). Valdžia saugojama namus, piliečių gyvybę ir turtą, bet ji neprivalo liesti biznio, ekonominio krašto gyvenimo.

"Klasiškas kapitalizmas", sako straipsnio autorius, "visuomet žiūrėdavo į visuomenę dualistiškai; jį visiškai skirdavo ekonomiją nuo politikos, reikalaujamas pirmenybės pirmajai. Kapitalistiškoje santvarkoje ne-ekonominės prievartos vaidmuo, taip pat kaip ir valstybės vaidmuo, buvo griežtai apribotas tam tikru minimumu. Kadangi karas yra ne-ekonominės prievartos forma, tai pati kapitalizmo prigimtis vedė prie to, kad jo vykdymas buvo apribotas."

Totalitarinis karas.

O dabartiniame kare jokių ribų nėra. Nėra ribų karo vedime. Nėra ribų gyventojų traktavime užkariauotose srityse. Nėra ribų karo tiksluose. Dabartinis karas yra "totalitarinis" (visiškas) karas. Tai gi savo pobūdžiu jį visiškai skiria nuo tipingų "kapitalistiškų" arba "imperialistiškų" karų.

"Tai — visiškas karas, kurį veda Hitlerio Vokietija, kaip totalitarinė valstybė, vardan 'naujos tvarkos', su tikslu išplėsti totalitarinį ukį," sako autorius. "Šitame naujos rūšies kare visi sudarantieji jį elementai — nuo politikos iki technikos — yra suderinti ir organiniai susiję su kits kitu, ir jie visi pagrindiniai skiriasi nuo atitinkamų vadinamojo 'kapitalistiško' karo elementų."

Tai labai teisinga ir svarbi mintis.

Mūsų skaitytojai žino, kad "Naujienos" daug kartų ginčijosi su tais, kurie vadina dabartinį karą "kapitalistišku" arba "imperialistišku". Kam mes tai darome? Ne tam, kad pasiginėti arba užpildyti špaltą, kitą laikraštį. Bet tam, kad galėtume geriau susiorientuoti tame, kas šiandien dedasi pasaulyje.

Jeigu mes sakysime, kad dabartinis karas yra "kapitalistiškas" arba "imperialistiškas", tai koks tuomet bus skirtumas tarp kariaujančios Vokietijos ir kariaujančios Britanijos, tarp kariaujančios Japonijos ir kariaujančių Jungtinių Valstybių? Skirtumas išnyksta.

Ir, iš tiesų, tais laikais, kuomet sovietų Rusija "draugavo" su hitleriška Vokietija ir Maskvos agentai Jungtinėse Valstybėse organizuodavo "laikos mobilizacijas" ir "taikos pikietus" prie Baltųjų Rumų Washingtone, visa komunistų spauda buvo pilna įrodinėjimų, kad šis karas esąs "kapitalistiškas" ir "imperialistiškas". Imperialistai, girdi, sėdi Berlyne ir imperialistai sėdi Londone. Kodėl Amerika turi remti "vieną imperialistų kliką prieš kitą imperialistų kliką"? Paramą Anglijos imperialistams duoda "Amerikos imperialistai", bet darbo žmonės tam yra priešingi. Todėl šalin imperialistus!

Visi atsimena, kaip musų Bimbos, Andruliai, Pruseikai, Mizaros ir kiti Maskvos gramofonai šitą liniją kartoję diena iš dienos — ligi pat 1941 metų birželio 22 dienos. O "draugai" Mizara ją tęsė net birželio 23 dieną, kuomet Hitlerio bombos jau krito ant galvų Raudonosios armijos kareiviams!

Tai gi yra svarbu suprasti dabartinio karo prigimtį. Svarbu yra žinoti, kad jįsai kitoks, negu daugelis pereičiųjų karų.

Boris Nikolajevskis (kuris, beje, yra gilus mokslininkas ir socialinių klausimų tyrinėtojas) atliko labai naudingą darbą, išanalizavdamas šio karo "elementus" ir parodydamas, kodėl jįsai tapo pramintas "totalitariniu" karu.

Inogene Hill, 15 metų, iš Birmingham, Ala., laiko paveikslą, kuris vaizduoja ją ir jos "boy friend" Frank Wilson. Pastarasis yra jauniausias ir mažiausias narinas Gaudalkanalo saloje. Mušiuose su japonais Wilson tiek pasižymėjo, jog yra laikomas tikru karžygiu.

saulyje. Pergalėjusios valstybės turi tam užkirsti kelią; o kad jos galėtų tai padaryti, jos privalo turėti jau paruoštą laikinos taikos programą, pirma negu bus iššautas paskutinis šūvis.

Francuzų jurininkus, kurie Toulone nuskandino savo laivus, naciai varo į koncentracijos stovyklą.

LIETUVA! St. Miššikas-Ziemys. KELKIS! (DVIEJŲ DALIŲ REALYBĖ)

(Tęsinys)

DALIS II.

VII. MAŠINA DIRBA...

—Už ką mane mušat? Aš nieko nežinau!
—Kaip nežinai? — užklausk Gustavas liaudamasis mušti. — Juk tu parvežei popierą? Tai kam vežei? —
—Sau...
—O ką tu ja galvojai daryti? — užklausk šenis Pett. — Sienas lipinti?
—Pelnytis... — atsakė rimtu balsu Juozas. — Visi kalba, kad nebus popieros, ji bus brangi, aš ir nusipirkau, o paskui, galvoju ją pardavinėti...
—Meluoji! — riktelėjo perkreiptu veidu šenis Pett ir smogė nendre per galvą.
Kairijį veidą, rodos, kas perpiovė, taip Juozui nuo nendrės superštėjo.
—Nieko nebus! — tarė komisaras iš vietos keldamasis.
—Jis turi pasakyti! — šaukė šenis Pett. — Mes jam gyvam odą nulupsime ir jis arba prisipažins arba mirs!
—Klausyk, tu kvaili! — tarė Gustavas Juozui. — Ko ginišai? Dėl to bus blogiau. Tave sušaudys, o jei tiesą pasakysi — paleis. Juk paleidome jusų tėvą, kuomet abudu pasidavėte. Žodį išpildėme... Paleisime ir tave...
—Aš nieko nežinau! — atkirto Juozas.
—Palauk! — pagrasino Gustavo tėvas. — Tai buvo tik pradžia. Ryt gausi daugiau. Apsigalvok, kvaili, ir visus išduok... Mes visviena visus žinome ir visi bus mūsų rankose, bet tau bus blogiau! Sumėsinėsime, o tu rėsi pasakyti!
Su Juozo broliu Pijušu pasielgė kitoniskai. Tą stengėsi palauzti ne mušimu, bet diplomatija, mandagiu elgesiu ir pažadais bei papirkėjimais.
Pijus pakliuvo ant vaškuo. Jį ypač įtikino jų pažadais patikėti nurodymas fakto, jog tėvą, kaip žadėjo paleido, reiškia pildo visus savo pažadus. Jie tikrino Pijų, jog jiems nesvarbu kas dirbo ir ką, bet tik kur yra spaustuvė, o kaip turės spaustuvę ne tik jį, bet ir kitus paleisį iš kalėjimo. Paveiktas jų gražbilyste, Pijus išdavė visus ir pasakė, jog spaustuvė yra pas Bajauskų Kazį kietaleje.
Zandarai, komisarai, o ypač Gustavas su tėvu lengviau atsiduso ir prižadėjo šimtą gėrybių, pasakė, jog Pijų su savimi į kaimą vešis, kad jis asmeniškai parodytų, kur spaustuvė paslėpta, kurie vyrai dalyvauja sąmoksle ir t.t.
—To aš negaliu padaryti! — sušuko Pijus nusigandęs. — Juk jūs pažadėjote, kad niekas nežinos, ką aš pasakysiu...
—Cha-cha-cha! Kvaili! Ko tu bijai? Išduosi visus — visus suimsime, kas tau ką blogo tuo-

met padarys? — tarė Gustavas gėrėdamasis Pijaus sumišimu.
—Ne... aš nevažiuosiu... Aš bijau... Jie ginkluoti... Nušaus... — šaukė Pijus.
—Nušaus? — pasijuokė šenis Pett. — O tu galvoji, kad mes tave gyvą paleisime? Cha-cha-cha! Kvailys!
—Ponuliai, — sušuko visai nusigandęs Pijus, — juk jūs pažadėjote... Jūs sakėte...
—Tai kas, kad mes sakėme? O tu patikėjai? Cha-cha-cha! Kvaili! Manai už tai, kad tu pasakosi ką jau mes seniai žinome, tave paleisime? Cha-cha-cha! Apsigavai! Cha-cha-cha! Cha-cha-cha!
Pijus stovėjo nei miręs, nei gyvas...
Jį krėtė drebulys...
Jis pats savęs šlykštėjosi ir mirties, keršto baimė jį apėmė...
—Ponuliai, — sušuko Pijus klaupdamasis, — pasigailėkite manęs... nežudykite... Aš negaliu važiuoti...
—Tu važiuosi ir nebliauk! Per vėlu! Reikėjo pirma pagalvoti! Cha-cha-cha! Cha-cha-cha!..
Pijus klupstias ėjo prie komisarų norėdamas jam ranką pažabiuoti, išmaldauti iš jo malonę, kad pasilikytų slaptu išdaviku, bet komisarai nusisukę

išėjo, o šenis Pett, spyręs į Pijų sušuko:
—Von, šunie! Bliaus jis dabar! Velnius negriebs!.. Mes tavęs ten nepaliksim... Parsivešime kartu su kitais...
—Visus ant vienos šakos pakarsime, o tau atskiras kartuves pastatysime! Cha-cha-cha! — nusijuokė Gustavas...
(Bus daugiau)

Margaret Herlihy, 21 metų pulkininko duklė, kuri atsidūrė teisme už nužudymą savo vyro, Kpt. David D. Carr. Ji teisinasi, kad besigindama vyrą nužudžiusi. Teismas vyksta Bisbee, Ariz.

EVERYBODY BUY IN WAR BONDS

Ginčas dėl "darlanizmo" nenutyla

Amerikoje ir Britanijoje dar vis nenutyla kritikos balsai dėl sąjungininkų susitarimo su adm. Darlanu Š. Afrikoje. Ši aplinkybė privertė buvusįjį Vichy vyriausybės šulą padaryti viešą pareiškimą.

Savo pareiškime admiralas Jean Darlan sako, kad vienintelis jo tikslas dabar tai — padėti Jungtinėms Tautoms laimėti karą prieš Vokietiją ir Italiją ir išvaduoti Francuziją. Kuomet Francuzija bus laisva, tai ji pati išsirinks savo valdžią; o jįsai, Darlanas, pasitrauks iš privatinių gyvenimų.

Darlanas nurodė, kad iki šiol, kooperuodamas su Eisenhower'u, jįsai jau atitaisė visą eilę blogumų, padarytų francuzų Afrikos kolonijose Vichy režimo laikais: gražino armijos kareiviams priklausančius jiems rangus, kurie jiems buvo atimti; paleido Jungtinių Tautų rėmėjus iš kalėjimų ir koncentracijos stovyklų; davė pilną amnestiją visiems francuzams, kurie buvo nubausiti už jų simpatizavimą Jungtinėms Tautoms; paskyrė tam tikrus sąjungininkų simpatizatorius į aukštas vietas kolonijų administracijoje; pradėjo grąžinti teises žydams.

Be to, Darlanas pabrėžė, kad francuzų kolonijos Afrikoje jau teikia žymią karo pagalbą sąjungininkams kareiviams, laivais, susisiekimo priemonėmis ir visokiais įrenginiais.

Galima numanyti, kad šitą pareiškimą Darlanas padarė su gen. Eisenhower'o žinia ir, gal but, jo net paragintas. Vyriausias sąjungininkų ginkluotųjų jėgų vadas Afrikoje nori, kad jo padaryti susitarimai Afrikoje būtų teisingai suprasti Anglijoje ir Amerikoje, o taip pat ir okupuotoje Francuzijoje.

Tačiau kai kurie žmonės dar vistiek yra nepatenkinti. Mums atrodo, kad tas ginčas neteko reikšmės. Jeigu adm. Darlanas yra tik laikinai panaudojamas sąjungininkų, kaip pūrankis kovoje prieš "ašį", tai ko čia protestuoti? Juk nebūtų buvę geriau, jeigu francuzų kolonijas Afrikoje būtų reikėję užkariauti ginklu. Reikia taupyti kareivių gyvastys, amunicija — ir laikas. Naciai skubinasi įsitvirtinti Tunisijoje; Rommelis dar nėra likviduotas Tripolitaniijoje. Kiekviena diena, sugaišta Alžerijoje, Moroke ir Vakarų Afrikoje, būtų davusi progos Hitleriui atgabenti daugiau sustiprinimų per Viduržemio jūrą ir būtų buvę ap sunkinti tolimesni amerikų ir britų žygiai toje srityje.

Tiesa, nemalonu turėti reikalą su tokiu nešvarių politikierium, kaip Darlanas, bet laimėti karą "baltomis pirštinaitėmis" negalima. Pirma negu karas pasibaigs, demokratijoms teks dar ne kartą panaudoti savo tikslams tokius tipus, kaip Darlanas, arba ir nešvaresnius. Ar kare nėra vartojamas šnipinėjimas, papirkimai, užpuolimai iš pasalų ir t. t.? Tokias priemones vartoja priešas, ir jų negali išvengti Jungtinės Tautos.

Hooverio taikos planas

Buvęs J. V. prezidentas, Herbert Hoover, pataria po šio karo daryti taiką kitaip, negu kad ji buvo daroma 1918-19 metais.

Tuomet buvo devynių mėnesių paliaubos, sustojus mušiams; o paskui susirinko Versalyje valstybių konferencija, kuri pagamino taikos sutartį. Hooveris sako, kad paliaubų visai nereikia. Kai tik priešas "iškels rankas", reikės įteikti jam iš anksto paruoštą "sąlyginę taikos" projektą, kurį jįsai turės pasirašyti. O su galutinai taika geriau bus nesiskubinti.

Taikos klausimams studijuoti Hooveris siūlo paskirti įvairias komisijas (pažymėtas "sąlyginėje taikoje"), kurios savo darbui suvartos tiek laiko, kiek bus reikalinga. Kuomet viena arba kita komisija pavestą jai dalyką išstudijuoja ir pateikia savo sumanymą, tai valstybių įgalotiniai jį galutinai apsvarsto ir priima. Šitokiu būdu vienas klausimas bus išspręstas po kito, o ne visi kartu, kaip Versalyje.

Ex-prezidento siulomas planas turi gerų savybių. Geriausias dalykas jame yra tas, kad jįsai skatina Jungtinių Tautų valdžias jau dabar ruošti taikai, o ne laukti, iki sustos karas. Netikėtai užklupta taika gali atnešti didesnę katastrofą žmonijai, negu pats karas. Badas, epidemijos, riaušės, pilietiniai karai atskirų tautų viduje, kruvini konfliktai dėl sienų — išauktų chaosą pa-

S. S. President Coolidge laivo įgula išlaipdinama Saliomono saloje. Sakytas laivas nuskendo, bet beveik visi juoju plaukę žmonės liko išgelbėti.

